3 2044 107 252 603

MH
270.1
N27

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/dissertationaug1740nebe>

W 342

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA,

DE

CORTICIS PERUVIANI
MODO OPERANDI,

QUAM

DIVINA FAVENTE CLEMENTIA
DECRETO GRATIOSISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ
IN PERANTIQUA ET CELEBERRIMA ELECTORALI
ACADEMIA HEIDELBERGENSI,

PRÆSIDE

Viro Excellentissimo & Experientissimo DOMINO

D. WILHELMO BERNH. NEBEL,

Philosophiæ ac Medicinæ Doctore, ejusdémque Professore
Publico & Ordinario, & Sereniss. Elect. Palat. Med. Aulico
meritissimo, atque Acad. Nat. Cur. Soc.

PRO GRADU DOCTORIS

AC SUMMIS IN ARTE SALUTARI HONORIBUS
INSIGNIBUS ET PRIVILEGIIS SOLENNI MAJORUM
MORE OBTINENDIS.

PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTET.

JOANNES ADAMUS HOFFMANN, Schœnfeldensis.

Horis locoque consuetis

Ad diem 20. Septembris MDCCXL.

o:=====o

HEIDELBERGÆ,

Ex Typographejo Electorali Academico, per Joannem Jacobum Hæner.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

CONFIDENTIAL

RECEIVED

NOV 10 1964

1964

1964

1964

1964

B. L. S.

Nil est in arte Medica difficilius quam remediorum operationes in humano corpore explicare , earumque rationes reddere ; sicut enim in ASTRONOMIA Corporum cælestium stupenda magnitudo & immensa distantia , intellectum humanum ab accurata eorum cognitione arcet ; Ita in MEDICINA particularum in corpus nostrum agentium incomprehensibilis parvitas & nimia vicinitas (dum in ipso nostro corpore operantur) modum agendi nobis occultat. Interim videmus ASTRONOMOS invenisse methodum corporum cœlestium etiam remotissimorum *motus* adeò accuratè determinandi , ut eorum *Eclipses* aliaque phænomena futura ad minutum temporis infallibiliter prædicere valeant.

Hæc mecum perpendens cogitavi , an non in arte Medica æque ac in *Astronomia* talis adhiberi possit methodus , qua veritates maxime ab-

fconditæ, detegantur; ASTRONOMORUM
 autem methodum inveni esse talem, quod I.
 Omnia phænomena corporum cælestium mul-
 tis & accuratis observationibus explorent. II.
 Hypothesin quærant, quæ omnibus & singulis
 phænomenis semper & ubique satisfaciat, eam-
 que pro vera stabiliant. Quid si MEDICI in
Microcosmo idem facerent, quod ASTRONOMI
 in *Macrocosmo*? Ego saltem *Dissertationem inau-*
guralem conscripturus periculum facere volui;
 Et quia decantatus ille *cortex Peruvianus* mihi ad
 hoc tentamen aptissimus est visus, hunc elegi;
 Hujus igitur *effectus*, sive *phenomena*, post cor-
 ticis usum observata, primo recensebo, dein
hypothesin quæram his omnibus & singulis qua-
 drantem, & hanc certam & veram esse, non
 frustra statuam. Faxit Deus ut omnia
 vergant in sui Nominis gloriam &
 proximi salutem.

DISERTATIO INAUGURALIS MEDICA DE CORTICIS PERUVIANI MODO OPERANDI.

§ I.

CORTEX PERUVIANUS vel CHINA CHINÆ est cor- Corticis Pe-
ruviani Descri-
ptio.
tex arboris cujusdam in *America*, speciatim in ejus Regno
Peru, hujusque Provincia *Quito*, in montibus non procul ab urbe
Loxa, crescentis & ab incolis *Gannaperide* vel *Gannaperis* vocatæ.

§. II.

Variis hic cortex gaudet nominibus, scilicet vocatur China Cort. Peruv.
Synonyma.
de China, China Chinæ, Kinkina, Kinakina, Kinaquina,
China Kanna, Quina quina, Cortex Indicus, Cortex America-
nus, Cortex Sinenfis, Cortex Febrilis aut febrifugus, Cor-
tex Antiquarius, Cortex Patrum, Pulvis Cardinalis de Lugo,
lignum de Lima, Cascarella de Oja, Pulvis Comitissæ, Hispanis
Palo de Calenturas; hoc est lignum februm, Germanice Pe-
ruvianische, Americanische, Indianische Sieber, Xinde, Sieber China.

§. III.

Ut historiam hujus corticis etiam paucis tradam, hæc C. P. historia
brevis.
est: Virtus ejus Febrifuga jam pridem olim Indis, Regni
Peruani incolis innotuit, verum, quamvis Christoph. Colum-
bus hanc mundi plagam Anno 1492: jam detexerit, hoc ta-
men remedium ab Indis, ex odio erga Europæos præsertim

Hispanos concepto, usque ad annum 1640. de industria fuit occultatum. Tandem autem Hispanus quidam urbis Lozæ Præfectus in ejus notitiam venit, qui comitis del *Cincho* tunc Proregis in Peru, uxori, febre tertiana periculose decumbenti, remedium hoc misit & commendavit, quo assumpto stupentibus omnibus, dicto citius convaleuit; Hinc fama hujus arcani, sub titulo pulveris comitissæ, per totam Americam Hispanicæ ditioni subjectam brevi mukum inclaruit; Discedente autem Prorege ex India, ubi in Hispaniam reversus est, illico percrebuit ubique rumor de novo hoc febrifugo per totam Hispaniam, dein Romæ quoque R. R. P. P. Soc. Jesu corticem hunc religiosi & pauperibus gratis largiebantur; Hinc celeri gressu fama ejus per totam Europam spargebatur, & ipse cortex ubique gentium à Professoribus fere quibuscunque in usum recipiebatur. Paulo post tamen hic cortex suos etiam habuit osiores, quorum alii seridè vim ejusdem adstringentem, stypticam, obstruentem, exsiccantem, calefacientem, narcoticam &c. Acculabant & exempla citabant eorum, qui post usum corticis in recidivas graviores, vel hæcticam, hydropem, aliosve morbos plerumque lethales inciderunt; Alii vero dolose Consilium ceperunt, de hujus febrifugi fama præmatùre supprimenda, ne scilicet hac succincta methodo, febres obtruncandi, ægotantium crumenas emulgendi occasio tolleretur. Alii medium tenuerunt & adhuc hodie plerique cum *ILLUSTRI HOFFMANNO* statuunt, quod hic *Cortex optimum, efficacissimum & turissimum sit remedium, si quis eodem recte uti sciat. vid. Ill. Fr. Hoffmann. dissert. de recto corticis Chinæ usu in febribus*; Quoniam autem institutum meum non est prolixam hujus Corticis historiam ex aliis Autoribus exscribere, sed solum ejus modum operandi, e collatis inter se observationibus practicis eruere, propterea benevolum lectorem, qui hac de re plura scire cupit, ad *Rich. Morton Pyretologia cap. vij. remitto*,

§. IV.

C. P. differen-
tia & selectus.

Antequam autem ulterius progredior, operæ pretium imo necessarium est, nonnulla de differentia & selectu corticis nostri præmittere; Audiamus hac de re *MORTONUM*, qui

in *Pyretolog. Cap. 8.* tam ipse queritur quam multas querelas
variorum Medicorum e diversis regionibus de adulteratione
corticis allegat, quæ l. c. videri possunt. Propterea **CORTI-**
CEM PERUVIANUM merito distinguo in **GENUINUM S.**
VERUM & SPURIUM. Quoniam autem in praxi Medica
maximi momenti res est, corticem genuinum & utilem a spu-
rio & noxio bene distinguere, necessarium esse duxi, diffe-
rentias utriusque, quæ in plerisque aliis Auctoribus frustra quæ-
runtur ex *Mortoni Pyretologia* allegare, prostant autem *Cap. 8. l. c.*
his verbis: „ *Genuinus Cortex* colorem *Cinnamomi* visui refert.
Nigricans colorem suum ab *alos* aut aliquo alio ejusmodi „
proculdubio mutuatus est: *Genuinus* sapore satis grato ac „
aromacice amaro est: Injucunde *Amarus* ac intente *acerbus* „
pro suppositio habendus est: *Genuinus Olfactui* odorem spi- „
rat peculiari modo *Mucidum*, atamen suavem, gratum & „
aromaticum; Atque huic sensui in *Corticis* genuini sincerita- „
tate deprehendenda, præ cæteris omnibus, ego credere so- „
leo & *corticem*, cui gratus hic a peculiari modo *Mucidus* „
odor deest, qualemcunque saporem & colorem referat, „
semper suspectum habeo. Denique *Genuinus* dentibus at- „
tritus, vel quocunque alio modo fractus, *friabilis* est, non „
viscidus & glutinosus, quem utpote liquore aliquo tenaci „
imbutum & saturatum rejiciendum duco. Corticem etiam „
male electum sensu facile deprehendemus, num. Sc. sit crassus „
& ligneus, quippe *tenuis* ille, qui a ramulis raditur, est „
maxime vegetus, quia succo recenti saturatus. *Effæctus* ac „
annosus fere omni sapore præsertim amaritæ privatur. *Pu-* „

cum multa tamen diligentia hoc scrutinium fieri oportet, „
quippe ex vassitie & avaritia Mercatorum ac Aromatariorum, „
mercimonii causa, sæpissime ad parvam quantitatem genuini „
ac vegeti *Corticis* pars multo major spurii effæcti ac male „
e'cti adjicitur qui fucus haud ita facile deprehenditur, ubi „
in pulverem redigitur *Cortex*. videantur quoque WERL- „
HOF. observ. de febribus pag. 82. & 83. Ex his igitur omni-
bus manifestum est, 1. Corticem Peruvianum vix in Euro-

pam fuisse delatum, quin statim Aromatariorum aut Mercatorum fraudibus corruptus vel adulteratus, vel aliud nescio quid ipsi substitutum fuerit. 2. Hanc adulterationem corticis adhuc hodie, quod dolendum est, valde frequentem esse. 3. Quibus signis & characteribus verus a spurio sit dignoscendus. 4. Qui corticem in officinis nostris Pharmaceuticis secundum characteres a Mortono descriptos examinare cupit genuinum interdum quidem & purum plerumque tamen spurio mixtum inveniet; Quod vero 5. Etiam genuinus noster cortex sub dosi ℥ij. tantum non præster, quantum olim in Italia, Anglia &c. præstitit, sine dubio sit, quia non est adeo recens ac in modo dictis regionibus olim erat.

§. V.

C. P. effectus
varii.

Accedo nunc ad primariam meæ Dissertationis partem, quæ est Corticis EFFECTUS VARIOS in corpore humano, non tam à priori, quam per observationes practicas demonstrare, ut collatis simul ejus elementis; eo certius de modo operandi judicare queam; sunt autem effectus corticis, experientia teste sequentes:

1. *Febres intermittentes* quascunque cito & certo tollit, adeo ut inter innumeras observationes paucissimi dentur casus in quibus spem fefellit; Hæc ejus virtus febrisfuga omnibus adeo est nota & experimentis innumeris demonstrata, ut tempus & charta deficeret, si omnia ex Authoribus fide dignissimis allegare vellem. Sed obijciunt non pauci, corticem quidem febres fugare, sed vel graviôres recidivas, vel periculosos imo lethales morbos producere. Hanc vero controversiam dirimere nondum est hujus loci; quare sufficit corticem nostrum habere vim antifebrilem. Interim hac de re legi merentur, *Act. Med. Uratislav. An. 1728, p. 1029. & R. Morton. pyretologia.*

2. *Februm intermittentium* non recte curatarum vel ipso cortice Peruviano spurio, aut genuino non debite dato, corruptarum recidivas aut reliquias periculosas, hydropem, tussim fere phthisicam, cardialgias ipse Excell. D. PRÆSES hoc cortice sæpæ curavit, quæ observationes in *Eph. N. C. vol. 5. obs. 115. latius descripta* videri possunt. *Vid. quoque Morton. pyretol. p. 33.*

3. In omnibus morbis periodicis, etiam sine febre manifesta,

sta, corticem hunc utiliter exhiberi, testantur observationes præctica à *Morton* in pyretologia descriptæ; nec non historiæ morhorum, in *Eph. N. C. dec. III. Ann. 3. app. pag. 50. d. III. A. 7. § 8. p. 346. enarrate*; Confer. v. *Riedlini cur. Med. Millen. observ. 27.*

4. In febribus etiã petechizantibus opem præstare docent experimenta in *comm. lit. Norimb. Ann. 1736. pag. 400. 414. relata.*

5. *Anthelminticam* ejus efficaciam prodidit hic cortex in observationibus, quæ videantur in *Eph. N. C. dec. II. An. 9. app. pag. 24. § 51. An. 10. p. 229. d. III. A. 2. p. 60. § 185. cent. 3. § 4. pag. 385. Hyster. morb. Uratislav. p. 38. Franc. Redt in obs. animal. viv. p. 98.*

6. *Antiarthriticum* & *antipodagricum* esse non solum testatur *SYDENHAMUS* p. 570. sed & hoc evincunt observationes in *Eph. N. C. cent. 3. § 4. p. 145. § 385.*

7. *Antihypochondriacum* ejus effectum videre licet in *SYDENHAMI prax. Med. p. 519. § Eph. N. C. Cent. 3. § 4. p. 450. dec. II. A. 8. p. 46. ut & in memoires de l'Acad. des sciences An. 1713.*

8. *Emmenagogam* ejus virtutem vide in *Eph. N. C. dec. III. A. 2. p. 60. APIN. tr. de febr. Epidem. p. 93. § 94. qui simul HÆMORRHOIDES SUPPRESSAS* hoc cortice revocari testatur.

9. *Sudores Colliquativos* sistere tradunt *Eph. N. C. cent. 3. § 4. p. 383.*

10. In hæmorrhagiis variis, fluxu mensium nimio, hæmoptysi, vomitu cruento, utilis inventus fuit in *Eph. N. C. cent. 3. § 4. p. 383.*

11. In *fluore albo* suam efficaciam comprobavit. In *Eph. N. C. cent. 3. § 4. p. 383.*

12. In *dysenteria* proficuum esse docent *comm. lit. Norimb. An. 1735. p. 225.*

13. Ad *cephalalgiam* eundem valere, non solum in me ipso, ante tres annos gravissima *cephalalgia* & *ophthalmia periodica* laborante, hoc tandem cortice curata, sum expertus, sed & hoc tradunt *Eph. N. C. cent. 3. § 4. p. 383. Mort. Pyretol. p. 78.*

14. *Hydropem* curasse legimus in *Eph. N. C. vol. I. p. 274. § vol. V. p. 394. commerc. lit. Norimb. A. 1732. p. 323.*

15. Ad abortum *præcavendum* utiliter exhibitum fuisse, vide in *comm. lit. Norimb. A. 1736. p. 164.*

16. Iterum sanasse legimus in *comm. lit. Norimb. An. 1736. p. 19. & 20. Alex. Camerar. dissert. de usu corticis à febre ad intestinum extenso*, ubi plures observationes icteri cortice sanati refert.

17. In *dysuria* tollenda suam efficaciam ostendit; In *comm. lit. Norimb. An. 1736. p. 19.*

18. Ad *gangranam* & *sphacelum* sistendum insignem & manifestam efficaciam habere nuper detectum, & varils observationibus practicis demonstratum fuit. *Vid. Act. Edimburgensia vol. III. comm. lit. Norimb. A. 1733. p. 174. 345. 417. A. 1735. p. 4. & 1736. p. 92.* nec non *Experientiss. WERLHOFFII observ. de febribus*. Idem etiam expertus est & non nullis observationibus comprobavit *Clariss. HEISTERUS in Eph. N. C. vol. V. p. 520.*

19. Puellæ adultæ, quæ circa mensium tempus *hemorrhagiam narium* subitam & ingentem elabente sanguine limpidò & foetido, una cum vomitu cruento sanguinis (pissi, nigerrimi, passa fuit, accedentibus circa collum & in brachiis maculis, partim nigris, partim violaceis, cum subitanea virium prostratione, deliquiis, pulsu parvo & frequentissimo, facie livida & quasi nigricante, Celeb. WERLHOFFIUS exhibuit quovis bihorio corticis Peruviani drachmam dimidiam, optato cum successu & brevi ac feliciter restituta sanitate. Talemque morbum maculosum hemorrhagicum singularem se sæpius observasse testatur in *Comm. lit. Norimb. An. 1735. p. 51.*

20. Corticem quoque nostrum plerumque *diaphoreticam* & interdum etiam *diureticam* exercere virtutem ostendunt observationes multæ practicæ, quas videre licet in *Eph. N. C. V. l. p. 276. Memoires de l' Acad. Roy. des sciences A. 1713. p. 45. & APINI tract. de febr. Epidem. pag. 91.* Ubi quis objicere posset corticem, quem APINUS in illis morbis adhibuit, fuisse *cascarillam* non *Chinam* *China* (quamvis ipse APINUS eum corticem Peruvianum appellet, & *l. c. p. 93.* vim corticis sui alvum laxantem ex observationibus MORTONI cum suis propriis collatis comprobe, quem tamen MORTONUM *China* *China* usum fuisse, certissimum est) contrarium autem manifeste demonstravit Celeb. WERLHOFFIUS in *observ. de febribus, ut & in comm. lit. Nor. A. 1734. p. 154. & 401,*

21. Corticem Peruvianum etiam eximias mirandasque vires in sanguine & spiritibus confortandis invigorandisque habere, ejusque scrupulum unum mane & sero ad septimanas aliquot deglutitum, sanam firmamque corporis crasin (tum viris hypochondriacis, quam hysteriis scæminis diu multumque ægotantibus, dejectaque jam quasi corporis œconomia) restituisse observavit SYDENHAMUS, uti testatur in sua praxi Med. p. 519. Idem observarunt HEISTERUS in Eph. N. C. vol. 5. p. 520. MORTON. Pyretol. observ. 29. conf. Excellent. F. HOFFMANN, dissert. de recto corticis China usu in febribus §. 34. ut & WERLHOF. qui in suis observ. de febribus p. 253. recenset historiam. Alicujus viri febre tertiana cum hæmoptysi & tussi violenta laborantis, qui per integros 6. menses, quotidie quinquies 3ß. corticis, assumpsit indeque optime & longe melius, quam diu antea habuit, corporis etiam habitu magis vivido & pinguiori facto.

22. Tandem in purpura scorbutica pertinaci & irradicata per utilem hunc corticemprehendit ipse Excell. D. PRÆSES. Idem testatur Expert. D. Dr. KRAMER in egregio suo tractatu de scorbuto, quod scilicet ipse sexaginta milites cæsareis post febres intermittentes scorbuto laborantes cortice curaverit, adhibita simul debita diæta; quod vero alio tempore, in aliis diætæ regulas negligentibus non successit, Vid. KRAMER. tract. de scorbuto. p. 14.

§. VI.

Expositis igitur observationibus practicis effectus corticis C. P. modus
varios admodum & salutare ostendentibus, inquirendum nunc operandi.
est, quomodo cortex noster hos effectus exerat; Loquor autem de cortice toto, in substantia, uti vocant, sumto, non vero de uno vel altero ejus elemento inde separato. Examina-
bo variorum hypotheses diversas, easque cum observationibus
conferam, ut appareat quænam optime quadret, & propterea
tanquam vera sit admittenda, quæ vero tanquam minus con-
grua sit rejicienda. Plurimi corticis vim adstringentem, alii
narcoticam, alii incrassantem acculant; Alii mitius sentientes
ejus vim resolventem, diaphoreticam, balsamicam & roboran-

rem laudant, Alii ex his virtutibus aliquot combinant, cortici tribuunt & inde suos effectus explicant.

§. VII.

Adstringens
quid.

Primo loco ad examen vocabo *vim adstringentem*, quæ corticis nostro à plurimis, ceteroquin Excellentissimis Medicis adscribitur: Antequam autem hoc fiat, præmittenda est definitio remedii adstringentis: *Adstringens* in sensu strictiori vocatur, quod canales corporis humani contrahendo, eos angustiores reddit, quam in statu naturali esse solent, vel plane occludit, sicque humorum transitum vel retardat, vel impedit.

Jam quæro, an febrim, male curatarum reliquiarum, hydrops, icterus, splacelus, arthritis, malum hypochondriacum, aut scorbutus adeo feliciter & promte curari queant unico remedio adstringente, sicut hos morbos frequenter cortice curatos fuisse legimus & quotidie videmus? An quoque sanguinis & spirituum vigor totiusque corporis robur egregie refocillari queat sola largissima adstringentis cujusdam remedii assumptione? Quæ tamen omnia præstat cortex noster. Ego quidem adstrictionem sive canaliculorum in humano corpore contractionem ultra naturalem statum, cum supra laudatis effectibus conciliare nequeo. Imo potius prædictos morbos ab adstringentibus inferri & præsentibus augeri notissimum est. Quare non amplius dubito statuere, corticem Peruvianum non agere adstringendo. Sicut enim in *Astronomia* ad rejiciendam falsam quandam hypothesein, v. g. lunam esse pellucidam, unicum sufficit phænomenon illi contrarium, sc. umbra lunæ in Eclipsi solari observata; Ita multo majori jure fictam corticis Peruviani *vim adstringentem* nego, dum cum nullo phænomeno, vel ejusdem effectui quadrat. Quoniam tamen hæc vis corticis adstringens plurimorum animis adeo alte insidet, ut vix eradicari queat, operæ pretium imo necessarium est, ad omnes objectiones afferri solitas prius respondere, quam ulterius progrediar; sunt autem sequentes:

1. *Cortex Peruvianus* austerum & stypticum habet saporem, ergo adstringit. Ad quod respondeo, distinguendo inter corticem verum & spurium; Hic plerumque est austerus & stypti-

stypticus, ille uero non; Fateor quidem multos Auctores de cortice scribentes adstringentem imo stypticum saporem ipsi adscribere, alios autem amarorem ipsi tribuere cum aliqua saltem adstrictione, sine eximia austerâ acerbitate; alii denique cum *Auctore des admirables effets du quinquina*. Sapores plurimos & hinc salia multiplicis generis in cortice convenire notant, eosque eo magis agnosci, quo diutius phararmacum masticetur: primo enim id reperiri insipidum, deinde acre, postea amarum, & deinde plures semper emergere saporum diversitates, haud penitus explicabiles; sed gustu certe cognoscendas, quæ optima sit bonitatis nota; Adstrictionis plane mentionem non faciunt *Vid. WERLHOF. observ. de febrib. p. 82. & 83.*

Quid igitur in tanto, de sapore corticis, dissensu judicandum erit? Ego quidem non dubito quin plurimi corticem illum spurium, adeo frequentem, ut sæpe verus præ illo vix inveniri queat, degustaverint; Aliis forte aliorum auctoritate seductis, accidit, quod ERASMUS in *Colloq. de spectro: de sociis Poli draconem volentem videntis narrat*. Videntur quidem omnia sicca, lignosa vel terrea, linguæ imposita, facultatem quandam subadstringentem in eam exercere, quæ ramen potius ab humiditatis attractione, quam vera adstrictione dependet; Quis enim omnia lignosa & terrea corpora vere adstringentia vocabit? Sed de gustibus non est disputandum; Quare solum hoc unicum addo, me frequenter corticem verum & genuinum gustasse, sed eum nec *austum*, nec *adstringentem* multo minus *stypticum* deprehendisse; Qui dubitat, degustet; Hæc est potentissima probatio. 2. Cortex Peruvianus, sicut alia adstringentia vegetabilia, cum solutione vitrioli mixtus, nigrescit, ergo adstringit, uti quorundam est sententia, Respondeo: Corticem quereus, solutione aloes tinctum & fucatum atque pro Cortice Peruviano venditum hoc facere bene novi: forte etiam alius spurius cortex hoc faciet, sed cum vero & genuino cortice ipse ego experimentum feci, illumque cum variis vitrioli solutionibus miscui, neque ullam unquam coloris mutationem observavi. 3. Objicitur plures dari observationes practicas, corticis vim adstringentem & noxiam manifeste demonstrantes; Hoc argumentum certe maximum habet pondus;

Quare necessarium est, illas observationes, quæ solent allegari paulo accuratius examinare; Si vel in unico casu corticis nostri vis adstringens evidenter ostenditur, victas dabo manus, sin minus fictas esse dicam corticis vires adstringentes: Quia vero justam habeo suspicionem, quod in multis observationibus practicis usum Chinæchinæ concernentibus, vel 1. Cortex spurius loco genuini usurpatus, vel 2. Genuinus perversa methodo adhibitus, vel denique 3. Effectus ab ipsa materia febrili dependens infanti cortici fuerit adscriptus; Propterea necessarium est, ut methodum corticem nostrum adhibendi debitam & usui probatam paucis exponam, antequam ad supra dictum observationum practicarum examen accedam; consistit autem methodus corticem adhibendi in sequentibus, 1. Si nullum periculum est in mora, corpus ad curam præparetur, potissimum si opus est emeticis & purgantibus conveniendi modo datis ne sc. cruditates primarum viarum novum morbo fomitem semper subministrent; Huc quoque pertinet cum debita circumspeditione & cautela administrata venæsectio. 2. Si febris est levis aliis remediis facile superanda, hæc dentur & a cortice absteineatur; non quod noceat, sed quia præconceptus plurimorum metus & nausea corticis, ejus effectum interdictum impedit, imò sæpe agri, nesciente Medico, corticis usum negligunt, clam alia sumunt, & tamen postea omne malum inde redundans cortici & Medico adscribunt v. *Storch. not. ad Stahl. prax. p. 1006. &c.* 3. Si vero necessitas corticis usum suadet, eligendus est verus, & genuinus supra descriptus ex Morron. Pyrol. 4. Oprime datur in substantia, subtilissime pulverisatus, cum vehiculo quocunque apto & grato. 5. Prima dosis, præsertim larga nunquam detur brevi ante paroxysmum, alias ob efficaciam suam haud adeo cito sanguini communicandam futurum paroxysmum nequidem imminuit multo minus tollit, interim tamen ventriculum, ab imminente paroxysmo mox irritandum gravius afficit, præsertim si cum nausea, quod plerumque fit, deglutitur (quod a cibis etiam quibuscunque eo tempore sumtis fieri notum est) proptereaque totum paroxysmum exacerbat; Neque durante paroxysmo detur, ne ventriculo jam satis patienti plures molestias creet; Corticis igitur

igitur usus statim ac paroxysmus deferbuit est incipiendus. 6. Quod dosin Corticis attinet, attendendum est ad morbi gravitatem, si febris est pernicioſa, v. gr. soporosa, apoplectica, aliſve periculosis ſymptomatibus ſtipata, vel ſi debiles gravidas &c. affligit, vel ſi ſphacelus, aliſue morbus moræ impatiens, cortice tamen domandus adest, non cunctandum est, ſed tempore inter duos paroxysmos intermedio, integra, ſi fieri poteſt, corticis uncia, in partes æquales diviſa, & per horas a febre liberæ æqualiter diſtributa, propinetur; vel in ſphacelo quovis bihorio drachma dimidia detur; ſi vero morbus mitior eſt & periculo caret, ſufficit ſingulis quatuor horis, extra paroxysmum ℥i. vel ℥ſſ exhibere. 7. Superato apparenter morbo, non ſtatim ab uſu corticis abſtinendum ſed adhuc ad minimum per octiduum continuandus eſt, ita tamen ut quotidie paulo parcius aſſumatur, ſcilicet ut ſic omnis cauſa morbiſica totaliter eradicetur, neque recidivæ vel alterius graviſ morbi metus relinquatur. Imo ſi morbus graviſ eſt, vel altiores in maſſa ſanguinea radices egiſſe videtur, uti ſphacelus, ſcorbutus, &c. Corticis etiam uſus debet eſſe diurnior. 8. Quia febres intermittentes, etiam ſi bene curatæ videantur, 2. vel tertia, poſt emanſionem paroxysmi, ſeptimana facile recidivare ſolent; Conſultum eſt, corticem eo tempore, & quidem antequam ingruat recidivæ repetere, cumque ad ℥ſſ. vel ℥j. partitis vicibus denuo præbere, talemque methodum, ſi circumſtantiæ ſuadent, etiam aliquoties adhibere, ut ſic febris cum omnibus ſuis reliquiis funditus extirpetur. 9. Quia ſubinde febribus aliſque morbis, quorum cortex noſter eſt ſpecificum, accedunt ſymptomata ſæpe valde moleſta & noxia, nihil impedit quo minus illi remedia ſymptomatibus his quadrantia commiſceantur, modo talia ſint, quæ nullas nimias evacuationes efficiant, & ipſius etiam Corticis ſufficiens & debita doſis, ob aliorum admixtionem, non imminuatur. Ita ex. gr. ſi alvus eſt vel tardior, vel obſtructa vel cruditatum in primis viis hærentium ſuſpicio adest, commode rhubarbarum aut ꝑia fixa corticis permixcentur. 10. Tandem poſt uſum corticis primis tribus, imo quatuor ſeptimanis ab omni medicatione heroica, ſe. v.

lect. purgatione, emeli, sudatione coacta abstinendum est, dum præterea conveniens diæta servanda & a refrigeratione corporis potissimum cavendum est; alias facile, sicut experientia testatur, paroxysmi febriles revocantur.

Qui prolixius has regulas etiam observationibus practicis corroboratas legere cupit, evolvat *Mortoni pyretolog. & Werlhof. observ. de febris.* Nunc itaque me accingo ad observationum supra dictarum examen.

I. Si, quæ legitur in *Eph. N. C. D. 11. A. 9. & 10. observ. 109.* Ubi narratur Anno 1699. prope Mannheimium, quadringentos pene milites febre tertiana correptos, omnes brevi, post aliquas saltem Chinæ Chinæ doses (sc. ʒj. hydropicos evasisse, febre quoque mox recrudescente; quorum plurimi post usum pilularum hydragogarum, præcipitantium absorbentium & aperientium convaluerunt, multis Chinæ Chinæ usum vita luentibus.

Sed quid mirum adeo male cessisse curam illam; siquidem 1. Eo probabilius est chinam in hoc casu datam fuisse spuriam, non veram, quo frequentior olim erat & in multis pharmacopoliis adhuc est illa spuria quam vera.

II. Quod si etiam genuina fuisset China Chinæ, duplex ramen & gravis in hac cura fuit commissus error, alter, quod non sufficiens ejus quantitas fuerit exhibita, alter quod brevi post ejus usum solis hydragogis certatum fuerit. *Vid. supra Method. adhibendi corticem regula 6. & 10.*

Hic igitur non cortici Peruviano vero sed vel spurio, vel materiæ febrili non bene curatæ, damnum est adscribendum. Quis nescit, quod olim etiam, antequam cortex in Europa notus erat, & adhuc hodie sine corticis usu non raro febres intermittentes hydropem comitem habeant. Similis casus, ante aliquot annos, obtigit Excell. Domino PRÆSIDI, qui ad nobilem ægrum hydropicum vocatus, postquam comperit eum antea tertiana laborasse & ad hanc curandam, plures corticis uncias devorasse, statim hanc corticis speciem examinavit, eamque spuriam deprehendens, mox verum & genuinum corticem cum ☉ amaro Sedlicensi mixtum in sat larga quantitate propinavit, interposito simul ejusdem salis & aquæ Sedlicensis

licentis usu; Quibus remediis, benedicente Deo, plenarie convaluit æger.

II. Abscessum in capite lethalem, post profligatam China chinæ febrem, memorant *Eph. N. C. Cent. 3. obs. 25.* Sed qualis china & quomodo fuerit adhibita, nulla mentio fit, quare hæc observatio ad rem nostram nihil facit, præterea notum est materiam febrilem etiam sine cortice, varias frequenter abscessus producere.

III. Diabetem a febre cortice fugata recentent eædem *Eph. d. 2. An. 9. obs. 204.* Sed cum & hic de corticis qualitate, quantitate & usu nihil dicatur, inde quoque nihil concludere possumus.

IV. In actis Medicorum Uratislaviensium. An. 1730. pag. 888. prostat exemplum juvenis cujusdam, qui erroribus in diætâ commissis febrem tertianam contraxit, quare suasu balneatoris, per tres dies consecutivos, mane & vesperi chinæ chinæ drachmas duas pro dosi assumsit, hinc a febre quidem liberatus fuit, sed in cachexiam, febrem lentam & hydropem tandem lethalem incidit. Sed quis non videt balneatorem illum imperitum contra regulas supra traditas, potissimum 1. 6. 7. forte etiam 3. graviter peccasse: Quare malum non chinæ veræ, sed vel spurix vel perversæ medendi methodo & propterea materiæ febrili & primarum viarum cruditatibus non satis eliminatis adscribendum est.

Plures quidem ejusmodi observationes asserre possem, in quibus partim incertum est, quæ corticis species fuerit adhibita, partim etiam in quantitate & modo remedium hoc propinandi peccatum fuit. Ne unicum autem invenire possum easum, in quo cortex verus ullum adstrictionis vestigium reliquerit, quare consentio cum *Sydenhamo*, qui in epistola respons. 1. pag. 377. Ita scribit:

Quo autem pacto deprehendemus corticem vi sua adstringentia febres fugare? Qui id probare velit, necesse erit, ut prius alia adstringentia pari virtute prædita in medium asserat; Mihi certe vel eorum fortissima adhibenti in experimentum nondum e voto cessit.

§. VIII.

P. C. non agit
vi narcotica
&c.

Progredior nunc ad vires *narcoticas, incrassantes* aut *exsiccantes*, a non nullis immerito cortici nostro adscriptas; quod si enim hæ facultates omnes aut singulæ cum supra §. 5. citatis v. ri corticis effectibus comparantur, congruunt uti rotunda quadratis; Quod prolixè demonstrare superfluum esse duco.

§. IX.

C. P. vis ro-
borans.

Refutatis igitur Corticis Peruviani *viribus adstringentibus, narcoticis, incrassantibus & exsiccantibus*, quoniam observationibus practicis minime quadrant; Inquirendum ulterius est, an forte *roborando, resolvendo, vel balsamica* vi sanguinem & humores omnes inficiendo suas egregias vires exerat; *Roborans* est, quod fibrarum solidarum tonum & elasticitatem, proptereaque reactionem earundem in humores vel restituit vel auget.

Prolixum nimis esset elasticitatis sive toni fibrarum causas, modum quo solet augeri vel imminui, nec non ejusdem effectus exponere, atque tam experimentis quam rationibus illustrare. Sufficiat igitur examinare an corticis effectus cum facultate roborandi conspirent.

Omnium fluidorum in corpore nostro circulantium motum debitum & naturalem, a debito fibrarum tono dependere, proptereaque vitam & sanitatem sine tono fibrarum subsistere non posse, sed potius, illo alterato, mox labefactari, res est inter Medicos certissima; Præterea constat quod morbi diuturni partium solidarum tonum maxime debilitent, quicquid igitur multos morbos chronicos sanat, eorumque reliquias feliciter tollit, abortum præcavit & præterea sanguinem & spiritus confortat, totique corpori robur eximium addit, illud merito roborans vocatur; Hæc autem omnia læpissime præstat *verus cortex Peruvianus*, sicut ex observationibus §. 5. citatis abunde patet; unde *roborandi* facultatem ipsi non denegandam esse concludo.

§. X.

C. P. vis res-
solvens

Quod *resolventem* ejus vim attinet, hæc pariter effectus corticis examinanti & vel leviter attendenti facile patet; Iste-
rum

rum, hydropem, malum hypochondriacum, plurimosque alios morbos chronicos humorum viscidorum resolutionem requirere nemo nescit; Præterea vis corticis diaphoretica, diuretica & alvum laxans, quas frequenter exserit, hoc testatur; Confer: §. 5. No. 14. 16. & 20.

§. XI.

Balsamica denique virtus corticis nostri præ reliquis omnibus videtur esse luculentior; Quomodo enim arthritidem, sudores colliquativos, fluorem album, sphaelum & scorbutum sine vi balsamica sanare possit, non video; Imo sapor ejus amaricans, quo virtutem anthelminticam possidet, hoc satis ostendit. Quare neque de hac esse dubitandum existimo.

C. P. vis Balsamica.

§. XII.

Gaudet igitur cortex noster vi roborante, resolvente & balsamica, quibus conjunctis omnes illos egregios §. 5. citatos eff. & exserit. Hoc tamen adhuc manet dubium, cur præcise in febribus intermittentibus earumque reliquiis, ut & aliis morbis periodice recurrentibus specificam magis exserat efficaciam; Ad quod respondeo; Febres intermittentes omnesque morbos periodicos peculiarem causam materialem agnoscere, cujus quidem natura & indoles a priori demonstrari non potest, eam tamen cortice debellari testatur experientia, unde non solum in febribus sed & in omnibus morbis periodicis specificè se gerit, non exclusis tamen variis aliis morbis non periodicis, ex. gr. scorbuto, sphaelo, quorum forte plures adhuc detegit ulterior Medicorum industria & experientia.

C. P. vis specifica in periodicis morbis.

In mentem adhuc venit aliud dubium non reticendum, sed solvendum; Scilicet Experientissimus SYDENHAMUS cæteroquin Corticis Patronus, in sua praxi Medica pag. 351 ita scribit: *Ille etiam qui largum & repetitum corticis Peruviani usum experti sunt, huic malo (scilicet rheumatismo scorbutico, de quo hoc capite agit) sunt obnoxii; Quod quidem unicum est incommodum, quod ex hoc remedio illatum novi unquam; Hæc igitur observatio practica corticem nostrum malignitatis alicujus arguere videtur.* Comparemus autem ipsius metho-

dum, corticem exhibendi, cum ea quam frequens & diuturnus usus docuit modernos Medicos; Ipse suam methodum in praxi Med. p. 113. seqq. verbis describit: *Peruviani corticis ℥i. cum Syrup. rosar. rubr. ℥ij. miscatur; ager vero quantitatem mucis moschata majoris mane & sero quotidie devoret, diebus a genuino paroxysmo vacuis, donec confectiorem omnem absumpserit; Repetatur porro ad tres alias vices, interjectis semper diebus quatuordecim.* Hæc certe non conveniunt cum regulis supra §. 7. traditis, imprimis cum regula 6. & 7. Hoc enim modo materia febrilis plerumque non in totum sed in tantum tollitur, ut quasi caput erigere sicque febrem producere quidem non valeat, datis tamen induciis 14. dierum sensim iterum augetur, & quamvis singulis tribus septimanis pariori corticis usu denuo debilitetur aut imminuatur, nunquam tamen funditus eradicatur, quare paulatim humoribus intemius permixta quasi scorbuticam eorundem intemperiem efficit.

F I N I S.

Ar